

מבחן חברה משטר ותרבות בימה"ב 2011 סמסטר ב' מועד ב'
אביעד קליינברג

כל הזכויות שמורות ©
מבלי לפטע באמצע לעיל, אין להעתיק, לצלם, להקליט, לשדר,
לאחסן במאגר מידע, בכל דרך שהיא, בין מכונית ובין
אלקטרונית או בכל דרך אחרת כל חלק שהוא מטופס הבחינה.

אין להיעזר בחומר עזר

חלק א' 50%

ענו על אחת מתוך שלוש השאלות הבאות (עד 4 עמודים):

1. מדוע צצה המינוח העממית מחדש במאה ה-11 ומה מאפיין את המינוח על פי גיבר מנוזין?
2. כיצד מתיישבת תפיסת העולם של המונרכיה האפיפיורית עם תפיסת העולם הבאה לידו ביטוי בבשורה על פי מתי ובאיגרת אל הרומיים?
3. מהו הרקע לעליית הערים בימה"ב? אילו שינויים חשובים הביאו לחברה? מהי עמדתו של גיבר מנוזין כפי שהיא מתבטאת בתיאור הקמת הקומונה בעיר לאן?

חלק ב' 50%

הקטע שלפניכם נכתב על ידי חבריו הקרובים של פרנציסקוס מאסיזי זמן קצר לאחר מותו. הם חלק ממכתב ששלחו החברים לראשי המסדר בתגובה לבקשתם לספק עוד חומר לכתיבת ביוגרפיה שנייה של הקדוש. הביוגרפיה הראשונה של פרנציסקוס, שגם היא הוזמנה על ידי ראשי המסדר, נתפסה כחלקית ודורשת השלמות. החברים נוקטים עמדה בויכוח שהתנהל באותם ימים על אופיו הראוי של המסדר.

כתבו רקע על פרנציסקוס ועל המסדר שייסד. קראו את הקטע ונתחו אותו. אילו מתחים אתם מזהים בטקסט? איזה מין פרנציסקוס עולה מן הטקסט? איך מתיישבת הדמות הזאת עם צוואתו של פרנציסקוס?

G-39

מתוך מכתב החברים

פעם אחת, זמן קצר אחרי שהחלים ממחלה קשה, הרהר בינו לבינו והגיע למסקנה, שלמרות שאכל רק מעט--שכן בגלל מחלותיו השונות, הרבות, והארוכות לא יכול להרבות באכילה--בכל זאת חטא בזמן מחלתו באכילת יתר. הוא קם יום אחד, בטרם החלים סופית מן הקדחת שבה לקה וציווה לכנס את אנשי אסיזי לדרשה בכיכר העיר. משסיים את דרשתו ציווה שאיש לא יעזוב את המקום, עד שישוב אליהם. הוא נכנס אל כנסיית סן רופינו בחברת האח פייטרו קטני, שהיה המיניסטר גנרליס הראשון של המסדר, שנבחר על ידו, ובחברת כמה אחים אחרים. הוא ציווה על האח פייטרו כי יציית ללא מחאות לכל מה שיצווה עליו לעשות לו או לומר עליו. אמר לו האח פייטרו: "אחי, איני יכול ואיני צריך לרצות, בעבורי או בעבורך, אלא את מה שטוב בעיניך." פרנציסקוס המבורך פשט את כותנתו ופקד על האח פייטרו שיוביל אותו ערום לפני האנשים, כשחבל כרוך סביב צווארו. על אח אחר פקד כי ייקח צלחת מלאה באפר, יעלה למקום [המוגבה] שממנו הטיף [פרנציסקוס] ויפזר את האפר על ראשו...האח פייטרו קם והוביל את פרנציסקוס המבורך, כפי שציווה, כשהוא בוכה מרה והאחים האחרים אתו. כאשר חזר [הקדוש] כך--ערום--אל האנשים [שהמתו לו] במקום שבו הטיף, אמר: "אתם חושבים אותי לאדם קדוש, וכמוכם חושבים גם אחרים, שעל פי הדוגמא שנתתי להם, עזבו את העולם והצטרפו למסדר ולדרך החיים של האחים. אבל אני מתוודה בפני אלוהים ובפניכם, כי בזמן מחלתי אכלתי בשר ורוטב בשר." כמעט כל הנוכחים החלו לבכות מרחמים ומחמלה, כי הימים היו ימי חורף, קור גדול שרר, והוא עוד לא החלים מן הקדחת. הם הכו על חזיהם והאשימו את עצמם באומרם: "אם הקדוש הזה, שאנו מכירים את אורחות חייו, שבשל פרישותו וסגפנותו המוגזמות כנגד גופו מאז חזרתו בתשובה אל כריסטוס אנו רואים אותו חי בבשר הנדמה כאילו כבר מת, מאשים ומשפיל את עצמו כך, בשל צרכיו הברורים והסבירים של גופו, מה נעשה אנחנו, אומללים שכמותנו, החיים, ורוצים לחיות, את כל חיינו על פי תשוקות ותאוות הבשר?"

בהצלחה.